

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku M. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.
o wysokość kapitału początkowego w związku z prawem do rekompensaty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 5 grudnia 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 marca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżącej na rzecz pozwanego organu rentowego
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 7 marca 2018 r. oddalił apelację ubezpieczonej M. G. od wyroku Sądu Okręgowego w W. XIV Wydziału Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 kwietnia 2016 r. oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 13 stycznia 2016 r. w przedmiocie odmowy przyznania prawa do rekompensaty.

W sprawie tej ustalono, że organ rentowy decyzją z dnia 20 maja 2010 r. przyznał ubezpieczonej prawo do wcześniejszej emerytury, zawieszając jednocześnie jej wypłatę ze względu na osiągnięcie przychodu powyżej 130%

przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę. Następnie ubezpieczona w dniu 15 czerwca 2010 r. złożyła wniosek o emeryturę po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego. W odpowiedzi czego organ rentowy w dniu 8 lipca 2010 r. wydał decyzję, w której przeliczył emeryturę od dnia 16 lipca 2010 r. tj. od dnia ukończenia powszechnego wieku emerytalnego. W dniu 2 grudnia 2015 r. ubezpieczona złożyła wniosek „o zbadanie, czy posiada prawo do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a jeśli tak to wniosła o uwzględnienie go w wyliczeniu wysokości emerytury”. Organ rentowy decyzją zaskarżoną w niniejszym postępowaniu odmówił jej prawa do rekompensaty.

Sądy obydwu instancji uznały sporne żądanie za nieuzasadnione, argumentując, że ubezpieczona nabyła prawo do wcześniejszej emerytury, co stanowi negatywną przesłankę przyznania jej spornej rekompensaty. Celem tego świadczenia jest rekompensowanie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, przez co przesłanka negatywna, o której mowa w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych „zachodzi nie w każdym przypadku pobierania przez osobę ubiegającą się o rekompensatę, emerytury z FUS, a jedynie w przypadku pobierania emerytury przyznanej w obniżonym wieku emerytalnym np. na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 lub 39 czy też art. 184 ustawy emerytalnej”. W konsekwencji, sporna rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła lub spełniała warunki do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu wymaganego stażu pracy i ubezpieczenia w szczególnych warunkach zatrudnienia.

W skardze kasacyjnej ubezpieczona zarzuciła naruszenie, 1/ art. 227 w związku z art. 391 i 381 k.p.c. przez brak uwzględnienia jej wyjaśnień o okolicznościach złożenia wniosku z dnia 21 kwietnia 2010 r. oraz w efekcie dania wiary jedynie stanowisku organu rentowego bez wskazania dlaczego jej argumentacja nie znalazła uznania w ocenie Sądów, 2/ art. 328 § 2 k.p.c. przez brak w uzasadnieniu wyroku uzasadnienia przyczyn, z których powodu Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom ubezpieczonej „co do jej woli przejścia na emeryturę i intencji towarzyszącej sformułowaniu i składaniu pisma z dnia 21.04.2010 r”.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na oczywistą zasadność skargi przede wszystkim z powodu nieuwzględnienia braku woli skarżącej „przejścia na emeryturę ani jej intencje złożenia pisma do ZUS w dniu 21.04.2010 r.”, co pozbawiło jej prawa do spornej rekompensaty. Wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu ze skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Odnosząc się do twierdzenia o rzekomo oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej wskazać należy, że według utrwalonej judykatury oczywista zasadność skargi z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zachodzi wtedy, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia podstaw kasacyjnego zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13, LEX nr 1402642 oraz z 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619), które ewidentnie uzasadniały uwzględnienie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX nr 1522063). Strona skarżąca jest w tym zakresie zobowiązana do sformułowania w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odpowiednich wywodów potwierdzających tę okoliczność. Dodatkowo należy pamiętać, że oczywiste naruszenie prawa występuje tylko wtedy, gdyby doszło do ewidentnej sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2013 r., III SK 43/12, LEX nr 1331343).

W przedmiotowej sprawie skarżąca nie wykazała istnienia powołanej przesłanki „przedsądu”. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera bowiem żadnego juretrycznego wyводу potwierdzającego twierdzenie o kwalifikowanym naruszeniu przez Sąd drugiej instancji powołanych procesowych podstaw kasacyjnego zaskarżenia, zwłaszcza że ani w skardze

kasacyjnej ani w uzupełnieniu jej podstaw, autorka skargi nie nawiązała do adekwatnego przepisu prawa materialnego, które normuje sporne uprawnienie, tj. do art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1924), a w szczególności do jego ustępu 3. Ponadto sformułowane w skardze kasacyjnej kontrowersje interpretacyjne wykładni tych regulacji prawnych Sąd Najwyższy wyjaśnił w wyroku z dnia 16 maja 2018 r., III UK 88/17 (OSNP 2019 nr 2, poz. 23), uznając, że rekompensata, o której mowa w art. 21 ww. ustawy nie przysługuje osobie, która nabyła *ex lege* prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), choćby nie zrealizowała tego prawa wskutek niezłożenia wniosku o świadczenie. Oznacza to, że nie było potrzeby oceny, czy po złożeniu przez skarżącą wniosku w dniu 21 kwietnia 2010 r. organ rentowy ustalił „wbrew jej intencjom” prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ już samo spełnienie przesłanek wymaganych do nabycia tego prawa wyklucza przyznanie spornej rekompensaty, która stanowi odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze dla osób, które nie nabędą prawa do emerytury pomostowej. W tej argumentacji, gramatyczna wykładnia ustawowej definicji rekompensaty jednoznacznie wskazuje, że świadczenie to przysługuje tylko takim ubezpieczonym, którzy nie mogą nabyć prawa do emerytury pomostowej lub utracili możliwość nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dotyczy to tylko takich ubezpieczonych, którzy nie spełnili warunków przewidzianych w art. 32, art. 46 lub art. 184 ustawy emerytalnej. Tymczasem skarżąca takie warunki spełniła, przeto przysługiwało jej *ex lege* prawo do wcześniejszej emerytury, choćby faktycznie nie doszło do jego realizacji wskutek zawieszenia ustalonej emerytury w niższym wieku emerytalnym z uwagi na poziom uzyskiwanych dochodów z kontynuowanego zatrudnienia. Wszystko to oznacza, że wyłącznie brak prawnych możliwości ustalenia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu szczególnego zatrudnienia uprawnia do nabycia rekompensaty z art. 21-22 ustawy o emeryturach

pomostowych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 6 września 2018 r., II UK 410/17, LEX nr 2542302 lub 4 lipca 2019 r., III UK 341/18, LEX nr 2691568).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., zasądzając od skarżącej należne pozwanemu organowi rentowemu koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym w zgodzie z art. 98 k.p.c.

ał